

Lietuva turi ambicijų, kad iki 2027 metų šalies kosmoso sektorius sudarytų 1 proc. šalies BVP. Šiuo tikslu Ekonomikos ir inovacijų ministerija deda pastangas, kad Lietuvos verslas ir mokslas aktyviai įsitrauktų į šio sektoriaus augimą – Lietuva jau dalyvauja net 30-yje Europos kosmoso agentūros (EKA) projektų, kurių dėka šalies įmonės sulaukė investicijų jau už daugiau kaip 5 mln. eurų.

„Praėjusiais metais pasaulinė kosmoso sektoriaus vertė buvo didesnė nei 554 mln. eurų. Prognozuojama, kad per artimiausią dešimtmetį ji patrigubės ir sieks 1,66 trilijono eurų, tad dalyvavimas EKA veikloje Lietuvai atveria daug naujų galimybių auginant šį didelį potencialą turintį sektorių. Dirbame šia linkme, kad verslui būtų kuo lengviau įeiti į šią rinką: įsteigėme „Space Hub LT“, kuris padėjo kosmoso srities įmonėms įgyvendinti tarptautinius projektus, dalyvauti mokymo ir inkubavimo veiklose ir taip didinti savo žinomumą bei stiprinti Lietuvos kosmoso ekosistemą“, – sako ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė.

Vien tik šiais metais EKA patvirtino 8 Lietuvos verslo ir mokslo institucijų projektus pagal išimtinai Lietuvai skirtą Trečiųjų šalių programą. Jiems įgyvendinti numatoma skirti beveik 1 mln. eurų.

„Matome vis didėjantį mūsų verslo susidomėjimą EKA programomis – per pastaruosius keletą metų pagal teikiamas paraiškas EKA programoms jis išaugo daugiau nei 8 kartus. Tai rodo, kad Lietuvos verslas yra atviras imtis inovatyvių dažnai dvejopos paskirties technologijų kūrimo ir plėtojimo ir tapti reikšmingu globaliu kosmoso pramonės dalyviu“, – sako ekonomikos ir inovacijų viceministrė Neringa Morozaitė-Rasmussen.

Lietuvos įmonės kartu su EKA jau įgyvendina įvairius projektus. Pavyzdžiui, šiuo metu lietuvių bendrovės „Geomatrix“ ir „Coetus“ kartu su tarptautiniais partneriais įgyvendina EKA projektą, skirtą Baltijos jūros regionui kovoti su klimato kaita. Įgyvendinant projektą kuriamos palydovinių žemės stebėjimo duomenų pritaikymo paslaugos, padėsiančios spręsti su klimato kaita susijusius uždavinius.

Be to, stiprinant Lietuvos kosmoso ekosistemą, mūsų šalyje įkurtas ir EKA verslo inkubatorius („ESA BIC Lietuva“), kuris teikia techninę ir konsultacinę pagalbą kosmoso srities startuoliams bei remia inovatyvių kosmoso produktų ir technologijų kūrimą. Šiuo metu šio inkubatoriaus veikloje dalyvauja 8 atrinkti kosmoso startuoliai. Lietuviai taip pat išbandė galimybę EKA astronautų atrankoje: joje dalyvavo 80 mūsų šalies piliečių.

Prie Lietuvos kosmoso srities įmonių augimo ypač prisideda Inovacijų agentūroje veikiantis

„Space Hub LT“, atsakingas už kosmoso ekosistemos plėtrą ir kosmoso politikos įgyvendinimą.

„Padedame įmonėms atrasti naujas inovacijų taikymo ir bendradarbiavimo kosmoso srityje galimybes bei įsilieti į tarptautines grandines. Per dvejus veiklos metus iniciatyviai siekėme Lietuvos kosmoso ekosistemos plėtros, konsultavome įmones, į Lietuvą reguliariai kvietėme EKA ekspertus supažindinti mūsų ekosistemos dalyvius su finansavimo galimybėmis bei iš arčiau pamatyti Lietuvoje turimus įmonių pajėgumus“, – sako Inovacijų agentūros „Space Hub LT“ grupės ekspertas Eigirdas Sarkanas.

Per dvejus veiklos metus „Space Hub LT“ komanda į tarptautines parodas padėjo išvykti net 23 Lietuvos įmonėms, aktyviai konsultavo verslus dėl finansavimo galimybių ir padėjo joms parengti tarptautines paraiškas, rasti partnerių ir gauti didelių investicijų.

Siekdama spartesnės Lietuvos kosmoso sektoriaus plėtros, Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra parengusi Lietuvos kosmoso sektoriaus plėtros koncepciją, pagal kurią mūsų šalis siekia tapti konkurencingų kosmoso srities paslaugų teikėja ir kurti pažangiais moksliniais tyrimais paremtus sprendimus ir technologijas.

Taip pat nuolat siekiama plėtoti ryšius ir su didžiosiomis pasaulio kosmoso įmonėmis, pavyzdžiui, su įmone „SpaceX“. Prieš trejus metus ši bendrovė įsteigė „Starlink“ padalinį Lietuvoje ir teikia plačiajuosčio palydovinio interneto paslaugas.

Lietuva asocijuota EKA nare tapo 2021 metais.

